

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ

KLASA II C POZIOM ROZSZERZONY

Podręczniki: Piotr Czubla, Elżbieta Papińska „Geografia fizyczna”

Jadwiga Kop, Maria Kucharska, Elżbieta Szkurłat „Geografia społeczno-ekonomiczna”

WYDAWNICTWO SZKOLNE PWN

DZIAŁ: PEDOSFERA I BIOSFERA

Uczeń: Zna i rozumie terminy: gleba, sukulenty, kserofity. Potrafi wymienić główne czynniki glebotwórcze.. Potrafi wymienić strefy klimatyczne świata i zna ich charakterystykę. Zna odmiany klimatu w poszczególnych strefach. Zna gleby strefowe i astrefowe oraz ich podstawowe cechy. Zna formacje roślinne występujące w poszczególnych odmianach klimatu oraz ich ogólna charakterystykę. Potrafi scharakteryzować strefę klimatyczno- glebowo-roślinną charakterystyczną dla strefy umiarkowanej

DZIAŁ: MINERAŁY I SKAŁY

Uczeń: Zna terminy: minerał, skała, złoża surowców mineralnych, . Zna podział skał na magmowe, osadowe, metamorficzne. Potrafi wyjaśnić genezę trzech grup skał oraz podać przykłady. Zna różnicę między minerałem i mineraloidem. Zna najważniejsze właściwości minerałów. Potrafi dokonać podziału skał magmowych i osadowych oraz wyjaśnić ich genezę. Potrafi podzielić surowce mineralne według znaczenia gospodarczego. Wyjaśnia przyczyny zjawisk wulkanicznych i trzęsień ziemi. Rysuje schemat wulkanu i wymienia jego elementy. Rozpoznaje na rysunku różne rodzaje granic płyt litosfery. Zna produkty erupcji wulkanicznych. Potrafi wskazać pozytywne i negatywne skutki działalności wulkanicznej. Zna podstawowe metody badania wnętrza Ziemi. Potrafi wymienić trzy warstwy wyróżniane we wnętrzu Ziemi. Zna terminy: litosfera, astenosfera, ryft, subdukcja. Zna podstawowe założenia teorii tektoniki płyt litosfery. Wie jak nazywają się obszary o różnej aktywności sejsmicznej. Umie wskazać obszary występowania trzęsień ziemi i powiązać te miejsca z granicami płyt litosfery. Zna i rozumie terminy: trzęsienie ziemi, sejsmograf, hipocentrum i epicentrum, wulkanizm, magma, lawa, skała Richtera. Zna elementy wulkanu oraz typy wulkanów, potrafi przedstawić je na rysunku.

DZIAŁ: RELACJE CZŁOWIEK-ŚRODOWISKO

Uczeń: Zna terminy: determinizm geograficzny, nihilizm i posybilizm geograficzny. Potrafi podać przykłady wpływu środowiska na działalność człowieka obecnie i w przeszłości. Zna przyczyny i skutki następujących zjawisk: efekt cieplarniany, kwaśne opady, dziura ozonowa. Zna przyczyny i skutki wycinania lasów. Potrafi wymienić przykłady negatywnego wpływu człowieka na pedosferę, hydrosferę, rzeźbę terenu.

DZIAŁ: PROCESY DEMOGRAFICZNE NA ŚWIECIE

Uczeń: Zna i rozumie pojęcia: eksplozja demograficzna, przyrost naturalny, saldo migracji, przyrost rzeczywisty, emigracja, imigracja, deportacja, repatriacja, współczynnik dzietności i feminizacji, ekumena, anekumena, subekumena, wyż demograficzny, niż demograficzny, gęstość zaludnienia, slumsy piramida wieku, wiek produkcyjny wiek przedprodukcyjny i poprodukcyjny. Potrafi obliczyć przyrost naturalny, saldo migracji i przyrost rzeczywisty Potrafi omówić fazy rozwoju demograficznego wskazując na przyczyny zmian poziomu urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego w poszczególnych fazach. Zna skutki migracji. Potrafi wymienić czynniki wpływające na liczbę urodzin i zgonów. Potrafi wymienić przyczyny bezrobocia w Polsce i na świecie. Potrafi omówić bariery rozwoju osadnictwa. Potrafi omówić cechy demograficzne krajów starych i młodych. Potrafi omówić przyczyny i skutki starzenia się społeczeństwa. Potrafi określić zatrudnienie w poszczególnych działach gospodarki określonych grup państw i Polski. Potrafi omówić strukturę płci i wieku ludności w Polsce. Zna podział administracyjny Polski. Potrafi omówić zmiany przyrostu naturalnego w Polsce po II wojnie światowej.

DZIAŁ: WSPÓŁCZESNE PRZEMIANY OSADNICTWA

Uczeń: Zna i rozumie pojęcia: miasto, zespół miast, aglomeracja monocentryczna, aglomeracja policentryczna, megalopolis, urbanizacja, współczynnik urbanizacji. Potrafi wskazać przykłady zespołów miejskich. Potrafi omówić zmiany w sieci miejskiej w poszczególnych fazach urbanizacji.

DZIAŁ: PRODUKCJA ENERGII I KIERUNKI ROZWOJU PRZEMYSŁU

Uczeń: Zna i rozumie terminy: bilans energetyczny, surowce odnawialne i nieodnawialne, alternatywne źródła energii, technopolie, restrukturyzacja przemysłu. Potrafi omówić zmiany w bilansie energetycznym na świecie i określić jego przyczyny. Potrafi określić surowce wykorzystywane w polskiej energetyce. Potrafi wymienić źródła alternatywne. Zna rodzaje energetyki oraz ich wady i zalety. Potrafi przedstawić na mapie obszary występowania głównych surowców energetycznych w Polsce i na świecie. Potrafi wyjaśnić na czym polega proces restrukturyzacji przemysłu. Potrafi ocenić skutki prywatyzacji.

DZIAŁ: ZRÓŻNICOWANIE POZIOMU ROZWOJU GOSPODARCZEGO PAŃSTW ŚWIATA. PRZEMIANY POLITYCZNE WSPÓŁCZESNEGO ŚWIATA

Uczeń:

Zna podstawowe mierniki określenia poziomu rozwoju gospodarczego. Zna podstawowe cechy krajów KSR i KWR należących do grupy słabo, średnio i wysoko rozwiniętych gospodarczo. Potrafi wymienić przyczyny złej sytuacji gospodarczej KSR. Potrafi wskazać nowe kraje powstałe po 1989 roku w Europie oraz wskazać przyczyny tych zmian. Zna najważniejsze wydarzenia polityczne w Europie po roku 1989. Zna kraje członkowskie UE. Zna historię powstania UE. Omawia najważniejsze konflikty współczesnego świata. Zna podstawowe cele działania i organy ONZ. Zna cele działania takich organizacji jak: WHO, FAO, MFW, UNICEF, UNESCO, OPEC, NATO, WNP. Wie do jakich organizacji międzynarodowych należy Polska.

DZIAŁ: ŚWIATOWE PROBLEMY ŻYWNOŚCIOWE

Uczeń: Zna różnicę pomiędzy rolnictwem samozaopatrzeniowym a towarowym. Zna uwarunkowania przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa na świecie. Zna podstawowe formy użytkowania. Potrafi wymienić rośliny uprawne i wskazać główne rejony ich upraw na świecie. Zna religijne ograniczenia chowu zwierząt na świecie. Zna cechy rolnictwa intensywnego i ekstensywnego. Zna obszary występowania głodu na świecie. Potrafi wymienić sposoby zwiększania produkcji żywności. Zna czynniki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze warunkujące rozwój rolnictwa w Polsce. Zna różnicę między głodem jawnym i utajonym oraz jego skutki dla organizmu człowieka. Potrafi wskazać kraje, w których występuje zjawisko głodu i wyżywienia obfitego. Zna przyczyny głodu w Afryce. Wie na czym polega „zielona rewolucja”

Potrafi wymienić korzystne i niekorzystne cechy polskiego rolnictwa na tle innych krajów UE

DZIAŁ: USŁUGI I KOMUNIKACJA

Potrafi przedstawić wady i zalety poszczególnych rodzajów transportu.

Potrafi ocenić wpływ poszczególnych środków transportu na środowisko. Potrafi wyjaśnić zróżnicowanie gęstości sieci kolejowej w Polsce.

Potrafi ocenić położenie komunikacyjne Polski w Europie.

DZIAŁ: OBRÓT MIĘDZYNARODOWY

Uczeń: Zna i rozumie pojęcia: handel międzynarodowy, eksport, import, bilans handlowy, bilans płatniczy, struktura towarowa i kierunkowa handlu, embargo, ceny dumpingowe, protekcjonizm państwowy. Potrafi wymienić i omówić czynniki wpływające na wielkość obrotów, strukturę towarową handlu i jego geograficzne kierunki. Potrafi wymienić grupy towarów dominujące w imporcie i eksporcie krajów wysoko oraz słabo rozwiniętych gospodarczo.

Dodatkowo uczeń zna mapę polityczną i fizyczną Europy oraz mapę polityczną i fizyczną świata

